

## Etyemezli Apti - (Refik Halid Karay'ın 'Sürgün' Romanı) – Saf

**Karakter** Etyemezli Apti , Hilmi Bey'in İstanbul'dan eski bir polis olan tanıdığıdır.Oldukça geveze, çenesi düşük bir adam olduğu için zamanında pek yüz vermediği Apti, esasen saflığından ve temiz kalpliliğinden pek itibar görmeyen, iyimser ve inatçı bir admdır. Aklına geleni, tartmadan dile getirdiği için zaman zaman iftiraya varan suçlamaları söylemekten çekinmez.

**Aktiviter** Sılada para kazanmak için her fırsatı değerlendirmek zorunda kalan Apti, seyyar arabasıyla gazoz satar. Akşam olduğunda otele gelir ve hemşehrileri ile sohbet ederek, havuzlu kahvehanede nargile içerek vaktini geçirir.

### ÖRNEK ANILAR

**İnatçı** İstanbul'dayken polis olan Apti, düşündüğünden taviz vermeyen, inatçı bir karakter olduğu için sürgün edilip, yaşam koşulları değişse bile huyundan vaz geçmezdi. “Bir aralık sivil polis memurluğu etmiş, Sinob'a sürülmüş, tekrar polisliğe girmiş, inatçı, yılmaz bie muhalif, bir 'Hürriyet ve İtilaf' çı idi.”

**Geveze** Apti, çenesi düşük, geveze bir adam olduğundan, İstanbul'dayken, Hilmi Bey, kendisine yüz vermez, kaçardı. “İstanbul'da iken sohbetine, mesleğine, gevezeliğine dayanamadığı bu densiz adama gurbette, bir iş sahibi olmuş, geçinip giderken rastlamak içinde taşkın bir sevinç uyandırdı.”

**Temiz Kalpli** Hilmi Bey, sürgündeyken oldukça zor günler geçiriyordu. Arkadşlarıyla da gereksizce tartışmış, kendini geri çekmişti. Ancak, karsısından gelen mektupta; Tevhide Hanım, bizi yanına aldır, Seher'in vaziyetini beğenmiyorum diyerek yalvarıyordu. O sırada, Hilmi Bey, derdini anlatacak bir dost aradı. Etyemez Apti'nin temiz kalpli, iyi bir insan olduğunu biliyordu. “Şüphesiz, bütün gevezeliği, bayağı tavırları dışında hepsinin en iyi yürekli Apti'dir; Apti memleketine onlardan çok bağlıdır, aile babasıdır Düşündükçe bu adama sevgisinin, saygısının arttığını duyuyordu.”

**İyimser** Sürgünde yaşanan tüm zorluklara rağmen, Etyemez Apti, son derece iyimser karakterli bir adamdı. Hilmi Bey ile beraber seyyar araba ile gazoz sattıkları işletme kapanınca, gazoz alacak yerleri kalmamıştı, fakat, Ađti gene de iyimser davranıyor, geleceğe umutla bakıyordu. “Allah bir kapıyı kaparsa başkasını açar. Zaten kazançsız bir işti; bir Ermeni ile ortaklamasına dondurmacılık edecektik; gider yarın onu bulurum kararlaştırırız. Anca beraber, kanca beraber... Sende bizimlesin. Ayak satıcılığı elverir, tabanlarımız patladı. Ne olsa dükkan işi başkadır, kolaydır.”

**İftiracı** Şair Kenan ile Hilmi Bey münakaşa ettikten sonraki sabah, Kenan öldü. Zaten sağlıksız olduğu herkesçe bilinen adamın ani ölümünden oteldeki tüm arkadaşları gibi etiyemez Apti de, Hilmi Bey'i suçladı. Hatta, diğerlerinde de daha ileri giderek “Kenan'ın ölümüne sebep sensin! Çocuğun yüreğine sen indirdin” Diyerek haykırıyor, Hilmi Bey'e iftira ediyordu.

**Dindar** Kızını çıplak haldeki, hafif hallerine şahit olan Hilmi Bey, üzüntüden kahroldu ve öldü. Morgda tesadüfen cenazeye rastlayan Etyemez Dindar Apti, eski arkadaşına son vazifesini yaptı. “Arkadaşının başına bir mendil çakti; dehşet verici o yüz çizgilerini, o korku maskesini artık görmek istemiyordu. Durdu, ne yapması gerektiğini düşündü. Sonra vazifesini birden hatırlayarak gitti, abdest aldı. Bina içinde hava o derece sıcaktı ki, suyun vücuduna dokunmasıyla kuruması bir oluyordu. Feneri ölünün baş tarafına, bir kandil gibi koydu, çömeldi, bir zamanlar hıfza çalıştığı için ezberinden, pes sesle Yasin okumaya başladı...”